

Aan het College van Gedeputeerde Staten Gelderland
Commissaris van de Koning De heer John Berends
Collegelid de heer Jan van der Meer
Collegelid mevrouw Christianne van der Wal
Collegelid de heer Peter Kerris
Collegelid de heer Peter Drenth
Collegelid de heer Peter van 't Hoog
Collegelid de heer Jan Markink

Brief cc: Leden Provinciale Staten Gelderland

Van: de leden van het 5G Collectief Culemborg, Buren en Houten.

Culemborg, 13 november 2019.

Geacht College van Gedeputeerde Staten Gelderland,

Wij van het 5G Collectief wenden ons tot u, het College van Gedeputeerde Staten Gelderland, om opheldering te verkrijgen aangaande het te voeren beleid inzake de uitrol van 5G in de provincie Gelderland. Een kopie van deze brief gaat naar de Leden van de Provinciale Staten Gelderland. Als kiezers en inwoners van Gelderland vragen we u hierbij om met behulp van de vragen in deze brief helderheid aan ons te verschaffen over de resultaten van de testen en de implementatie van het 5G netwerk in onze provincie en welke maatregelen er genomen zullen worden bij de te verwachten gevolgen.

Aanleiding voor dit verzoek is de grote mate van bezorgdheid onder de leden van ons collectief over de gevolgen van toenemende straling, met name van 5G.

Tijdens een informatieavond die wij in Culemborg organiseerden werden resultaten van onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek gedeeld. Onder meer van Martin Pall, een vooraanstaand wetenschapper op dit gebied, die in zijn werk aantoonde dat de hoge frequenties waarmee 5G werkt de menselijke cellen en het DNA aantasten en dat als gevolg hiervan mensen lichamelijk en geestelijk ziek worden van deze straling. Ander recent onderzoek toont onomstotelijk aan dat 100 diersoorten een gedurende 15 jaar goed gedocumenteerd natuurgebied in Australië verlieten na plaatsing van zendmasten met hogere frequenties (*UNESCO, Broomhall 2016*).

Bij de gemeente Culemborg en Buren is door ons aangedrongen op een Nulmeting. Daaraan willen wij als leden van het collectief zelf bijdragen.

Omdat we nog maar enkele maanden verwijderd zijn van het jaar 2020 waarin wordt begonnen met het testen en implementeren van 5G, wenden wij ons tot u en de Provincie als overkoepelend orgaan van de gemeenten.

Ons verzoek als 5G Collectief is om de hiernavolgende vragen voor ons te stellen aan Gedeputeerde Staten. De vragen zijn opgesteld door onze leden maar ook verzameld uit bezorgde emails die ons in toenemende mate bereiken.

Vragen betreffende het testen en de implementatie van 5G.

1. Heeft Gedeputeerde Staten contact met de testende bedrijven en afspraken gemaakt? Hoe luiden deze afspraken?
2. Is er sprake van financiële compensaties van Telecombedrijven aan de provincie? Als dit zo is, waarvoor worden deze compensaties aangewend?
3. Zijn er afspraken met de provincie over de gemeente-overschrijdende netwerken van 5G?
4. Er is grote onbekendheid en bezorgdheid over het testen onder groeiende groepen van de bevolking. Hoe lang duurt de testperiode, wat wordt er precies getest en hoeveel bedrijven zijn (nu al) aan het testen? Heeft de provincie zicht op welk bedrijf waar test? Kunt u dat in kaart brengen?
5. Op welke frequenties gaan de verschillende Telecombedrijven in Gelderland uitzenden?
6. Kan de provincie weigeren mee te werken aan het testen totdat meer bekend is over de impact van de nieuwe stralingsbelasting op mensen, dieren en planten?
7. Is het mogelijk om bij aangetoonde schade uit testresultaten plaatsing te weigeren in bepaalde delen van de provincie Gelderland?
8. Is het mogelijk om buurten zelfbeschikkingsrecht te geven om 5G masten te weigeren?
9. Welke instantie is verantwoordelijk voor de eventueel juridische gevolgen van de implementatie van een 5G-infrastructuur: provincies, gemeenten, nationale overheid of de Telecombedrijven?
10. Op welk moment wordt een vergunning voor het plaatsen van masten voor 5G afgegeven en aan welke voorwaarden moet dan zijn voldaan?

Vragen betreffende economische gevolgen.

1. De komende plaatsing van 5G masten op korte afstand van elkaar zal op allerlei plaatsen in het woongebied geschieden. Bij gezondheidsschade als gevolg van straling wordt het wonen bij dergelijke masten als wonen op een gifbelt. Waar kunnen bewoners/huiseigenaren in Gelderland de schade van waardevermindering verhalen: Telecombedrijven? Vergunningverlener (EZ)? of bij de partijen die deze schade hadden kunnen en dienen te voorkomen zoals provincie of gemeente?
2. Welke instantie is er verantwoordelijk voor schade aan flora en fauna in de openbare ruimte waarvan verschillende wetenschappelijke studies zeggen dat die versneld gaat optreden bij de implementatie van 5G? Hoe worden boeren, tuinders en de agrarische sector als geheel gecompenseerd als die schade daadwerkelijk gaat optreden? Door welke instantie(s)?

Vragen betreffende de gevolgen van straling voor de volksgezondheid.

1. Is de Provincie Gelderland van mening dat 5G mogelijkwijze de volksgezondheid in gevaar zou kunnen brengen?
2. Hoe kijkt de Provincie aan tegen de huidige normen van het ICNIRP?
3. Hoe denkt de Provincie over het Voorzorgsprincipe (Ad 1) en hoe gaat de Provincie daarmee de bevolking beschermen bij gezondheidsklachten gerelateerd aan 5G?
4. Er zijn nu al mensen die gezondheidsklachten hebben die in de buurt wonen van plekken waar de testen plaatsvinden. Is de beschikbare *onafhankelijke* wetenschappelijke literatuur m.b.t. de niet-ioniserende straling van 2G, 3G en 4G geëvalueerd door de Provincie?
5. Kan de Provincie Gelderland de cumulatieve effecten op onze gezondheid inschatten die ontstaan door het toestaan van meerdere providers, waardoor er een deken van laag-energetische elektromagnetische straling over dorpen en steden wordt gelegd, in combinatie met de gezondheidseffecten van 3G, 4G, 4G+, 5G en wifi frequenties? Wat gaat de Provincie hiertegen doen? (Ad 1,2,3).
6. Hoe wordt de burger met EHS beschermd? Welke voorzieningen zijn er getroffen op provinciaal niveau in samenwerking met gemeenten voor mensen die nu al ernstige hinder ondervinden van straling? Is er een fonds voor herlocatie van deze mensen? Komen er speciale witte zones in elke gemeente waar electro-sensitieven eventueel naar toe kunnen? Zo niet: hoe moeten mensen die gevoelig zijn voor 5G straling dan leven, wonen en werken in Gelderland?
7. Wat is er met de GGD geregeld om gezondheidsklachten te registreren en te monitoren tijdens het testen van 5G? Heeft de GGD al een onderzoek lopen naar effecten van 5G? (Ad 2 & 3).
8. Heeft de Provincie al gezondheidsklachten ontvangen? Is er een meldpunt ingericht? Wat is er geregeld voor kinderen en volwassenen die last hebben van straling?
9. Welke bestuurlijke instantie is er straks -bij gebleken lichamelijke en geestelijke gezondheidsschade ten gevolge van 5G straling- verantwoordelijk te houden? Provincie? Gemeente? Overheid? Telecombedrijven? En voor de bijkomende schade van bijvoorbeeld behandeling, inkomensderving, omscholing, verhuizing? (Ad 2 & 3)

Uit bovenstaande blijkt hoe groot de bezorgdheid onder onze leden is. De risico's zijn beschreven en gedocumenteerd, zie hiervoor de bijlagen op de volgende pagina's. Dat de gezondheidsrisico's en de te verwachten schade aan het leefmilieu op grote schaal realiteit kan worden zonder dat dit op democratische wijze aan ons, de inwoners van de Provincie Gelderland, is voorgelegd is mede reden tot grote onrust en ongenoegen. Wij zijn daarom benieuwd naar de antwoorden die de Gedeputeerde Statenleden op onze vragen kunnen geven.

Omdat de tijd dringt zouden we het zeer op prijs stellen om deze antwoorden van Gedeputeerde Staten te hebben ontvangen **binnen 4 weken**, zodat wij op basis van de antwoorden nog tijd hebben om verder actie te ondernemen.

Tevens verzoeken wij de ontvangers van deze brief met een schriftelijke reactie (email) de bevestiging van dit schrijven te sturen aan de verzenders van deze brief.

Met dankzegging voor uw inspanningen,
met vriendelijke groet,

Alle leden van het 5G Collectief Culemborg, Buren en Houten en mede namens de
groeierende groep bezorgde Gelderlanders.

Ad 1

Voorzorgsprincipe - Het voorzorgsprincipe is een moreel en politiek principe dat stelt dat als een ingreep of een beleidsmaatregel ernstige of onomkeerbare schade kan veroorzaken aan de samenleving of het milieu, de bewijslast ligt bij de voorstanders van de ingreep of de maatregel als er geen wetenschappelijke consensus bestaat over de toekomstige schade.

Het voorzorgsbeginsel wordt vermeld in artikel 191 van het verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. Het beoogt een degelijke milieubescherming met dank aan de preventieve besluiten in geval van risico.

Ad 2

Inbreuk op Article 8 European Convention on Human Rights (ECHR) – *“Right to respect for private and family life – (1) Everyone has the right to respect for his private and family life, his home and his correspondence.(2) There shall be no interference by a public authority with the exercise of this right except such as is in accordance with the law and is necessary in a democratic society in the interests of national security, public safety or the economic well-being of the country, for the prevention of disorder or crime, for the protection of health or morals, or for the protection of the rights and freedoms of others.”*

Volgens Juriste Martine Vriens, die mensen met EHS bijstaat in de rechtspraak, is geoordeeld dat straling valt onder artikel 8 van het EVRM. Als zodanig is er dus sprake van ernstige mensenrechtenschendingen door toe te staan dat het eigen grondgebied en het huis van ingezetenen van een land, een provincie of een gemeente worden blootgesteld aan voor hen gevaarlijke stralingsbronnen. Het maakt alle drie de overheidslagen aansprakelijk voor deze schending. Artikel 8 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens garandeert elektro sensitieven en elektro hypersensitieven het recht op bescherming van huis en de private leefomgeving.

Uit de rechtspraak op grond van artikel 8 is geoordeeld dat: *“The individual has a right to respect for his home, meaning not just the right to the actual physical area, but also to the quiet enjoyment of that area. Breaches of the right to respect of the home are not confined to concrete or physical breaches, such as unauthorised entry into a person’s home, but also include those that are not concrete or physical, such as noise, emissions, smells or other forms of interference. A serious breach may result in the breach of a person’s right to respect for his home if it prevents him from enjoying the amenities of his home.”*

Ad 3

Inbreuk op Article 3 European Convention on Human Rights (ECHR) –

“Prohibition of torture - No one shall be subjected to torture or to inhuman or degrading treatment or punishment.”

Volgens dit artikel mag niemand worden onderworpen aan folteringen of aan onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen. Het beschermt vele vormen van aantasting van de menselijke waardigheid en fysieke integriteit, verschillende personen kunnen zich aan schending van dit artikel schuldig maken en ook in horizontale verhoudingen kan hier sprake van zijn. De term onmenselijke behandeling kan gedefinieerd worden als: *“..such as to arouse feelings of fear, anguish and inferiority, capable of humiliating and debasing.. and possibly breaking.. physical or moral resistance,” (Raad van Europa 1978)*. Volgens het artikel “Electromagnetic hypersensitivity & Human Rights” lijkt dit erg op de beschrijvingen die mensen met ES en EHS geven, wanneer ze blootgesteld worden aan EMF’s.

Verder bevat dit artikel een fundamenteel mensenrecht: *“..the right to freedom from bodily harm is second only to the right to life, and is equally based on the right which all people have to a level of basic respect and dignity as human beings,” (Hoffman & Rowe, Human Rights in the UK, Pearson, Londen, 2010)*. Van ‘bodily harm’ bij blootstelling aan EMF’s is duidelijk sprake bij mensen met ES en EHS.

En uit de jurisprudentie van het Europese Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) volgt dat indien wordt gehandeld in de totale veronachtzaming van de veiligheid en welzijn van de persoon waardoor grote angst en lijden wordt veroorzaakt, dat dit valt onder de definitie van onmenselijke behandeling, zoals neergelegd in dit artikel. (*Selcuk and Asker v Turkije, 24 april 1998, 1998-II, p. 19, par. 78; Dulas v. Turkije, 30 januari 2011, par. 55; Bilgin v Turkije, 16 november 2000, par. 103*).

Dat sprake is van grote angst en lijden bij blootstelling aan EMF’s blijkt uit de volgende Franse uitspraak waarbij de hoogste rechter aangeeft: *“Considering that the installation of the relay antenna in close proximity to their home and the fact that they have been living within its beam since 2005 has undeniably created a feeling of extreme anxiety, proof of which can be inferred from the numerous actions they have undertaken;*

http://www.nextup.org/pdf/France_Versailles_Court_Of_Appeal_Judgement_Local_Living_Phone_Masts_Against_Compagny_Bouygues_Telecom_04_02_2009.pdf

Als laatste kan ook inbreuk gemaakt worden op artikel 3 door onder andere het onthouden van adequate standaarden van zorg. Vaak is dit het geval bij mensen met ES en EHS.